

Obsah

Jak mohou učitelé tuto knihu nejlépe využít / 11

Pozadí této knihy: myšlenka a lidé / 13

1. Vztah mezi učitelem a žákem: chybějící článek / 16
 - Co je ve vztahu mezi učitelem a žákem klíčové / 17
 - Ověřené dovednosti, nikoliv vágní úvahy / 20
 - Dovednosti, které studentům pomáhají růst / 22
 - Nabízíme alternativu k „piškůtkům za odměnu“ / 25
 - Jedna filozofie pro studenty každého věku a typu / 26
 - Co dělat s všudypřítomným problémem kázně / 28
 - Jak vyřešit polemiku autoritativní versus permissivní přístup / 30
2. Model funkčního vztahu mezi učitelem a žákem / 32
 - Mýty, očekávání a hraní rolí / 34
 - Jaký vztah mezi učitelem a žáky je dobrý / 37
 - Způsob, kterým nahlížíme na vztah učitele a žáka / 38
 - Akceptující učitel a neakceptující učitel: rozhodující rozdíl / 40
 - Nepevná hranice ve stále se měnícím okně jednání / 42
 - Jak porozumět změnám probíhajícím v učiteli / 43
 - Jak porozumět různým pocitům ve vztahu k různým žákům / 44
 - Jak porozumět vlivům způsobeným prostředím či situací / 45
 - Je v pořádku někdy předstírat přijetí? / 46
 - Čí je to problém / 49
 - Proč je tak důležité vědět, „čí“ je to problém / 51
 - Proč je důležitá bezproblémová oblast / 52
3. Co může učitel dělat, když mají žáci problémy / 54
 - Proč se učitelům nedaří pomáhat studentům s jejich problémy / 57

- Nepřijetí: dvanáct komunikačních bloků / 58
 Proč je přijímající jazyk tak mocný / 66
 Konstruktivnější způsob, jak pomoci žákům, kteří mají problém / 70
 K čemu dochází při komunikaci / 74
 Jak se naučit aktivně naslouchat / 77
 Co je potřeba ke zdárnému aktivnímu naslouchání / 85
 „Proč mám dělat studentům poradce? Jsem přece učitel!“ / 87
 Dva druhy verbální komunikace a jejich působení
 na studenty: souhrnný přehled / 90
 Dvanáct komunikačních bloků / 90
 Nástroje, které usnadňují komunikaci / 99
4. Různé způsoby využití aktivního naslouchání / 101
 Jak vést úspěšnou diskuzi na dané téma / 101
 Jak použít aktivní naslouchání k překonání odporu / 112
 Jak využít aktivní naslouchání k tomu, abychom pomohli
 příliš závislým žákům / 117
 Jak dosáhnout nejlepších výsledků při skupinových diskuzích, jejichž
 tématem jsou problémy žáků / 123
 Jak může aktivní naslouchání pomoci na třídních schůzkách / 128
 Co lze dosáhnout trojstrannými schůzkami / 132
 Shrnutí / 133
5. Co mohou učitelé dělat, když jim žáci působí problémy / 134
 Co dělat s problémy, které „patří učitelům“ / 135
 Jak působí nesprávně zvolené konfrontační výroky / 138
 Proč ztroskotávají sdělení, která obsahují řešení / 139
 Proč ztroskotávají sdělení obsahující ponížení / 142
 Proč ztroskotávají nepřímá sdělení / 144
 Ty-sdělení versus já-sdělení / 145
 Co je špatného na ty-sdělení / 146
 Proč je já-sdělení účinnější / 148
 Jak dát dohromady já-sdělení / 151
 Jak po já-sdělení přehodit výhybku / 154
 Jak učitelé dokáží sami sebe rozčlít / 156
 Použití já-sdělení může být riskantní / 160
 Čeho lze s pomocí dobrého já-sdělení dosáhnout / 162
6. Jak předejít problémům tím, že upravíme prostředí třídy / 164
 Některé z typických nedostatků ve třídě / 164
 Jak přemýšlet o změně tvůrčím způsobem / 166
 Jak systematicky přemýšlet o prostředí školní třídy / 168
 Jak udělat školní třídu bohatší / 168
 Jak udělat školní třídu prostší / 169
 Jak ve školní třídě stanovit hranice a limity / 170

- Jak prostor školní třídy rozšířit / 171
 - Jak školní třídu přestavět / 172
 - Jak školní třídu zjednodušit / 173
 - Jak učinit školní třídu systematictější / 174
 - Jak plánovat dopředu / 174
 - Jak zkvalitnit čas strávený ve třídě / 176
 - Obrovský potenciál bezproblémového učebního procesu / 183
7. Konflikty ve třídě / 186
 - Čím konflikt ve skutečnosti je / 188
 - Co konflikt skutečně vyvolává / 189
 - Jak učitelé zpravidla konflikty řeší / 189
 - Dva přístupy: vyhrát, nebo prohrát (Metoda I a Metoda II) / 191
 - Autorita ve třídě / 198
 - Moc ve třídě má své hranice / 201
 - Vyrovnávací strategie, které studenti používají / 206
 - Proč nepoužívat Metodu II / 215
 - Jak působí moc na vítěze / 216
 - Čím se používání moci a autority zdůvodňuje / 218
 8. Řešení konfliktů metodou, při níž nikdo neprohrává / 222
 - Metoda III: metoda řešení konfliktu, při níž nikdo neprohrává / 224
 - Jak funguje Metoda III ve třídě / 225
 - Nezbytné podmínky pro Metodu III / 230
 - Metoda III: šest kroků v procesu řešení problému / 231
 - Jak pracovat s Metodou III ve třídě / 239
 - Metoda III ze zvukového záznamu / 241
 - Jaké výhody a přínos má Metoda III pro školu / 245
 9. Uvedení metody do praxe: další možnosti použití Metody III ve škole / 254
 - Jak Metodou III řešit konflikty týkající se vyučovacího procesu / 255
 - Jak Metodou III vyřešit konflikt mezi žáky / 262
 - Jak použít Metodu III k plánování a stanovení pravidel ve třídě / 267
 - Jak vést jednání, na kterém se určují pravidla / 269
 - Jak se vypořádat s typickými problémy, na které učitelé při používání Metody III narazí / 274
 - Jsou situace, kdy je použití Metody I nezbytné? / 281
 - Sami žáci se naučí mnoha dovednostem / 283
 10. Když se ve škole střetávají různé hodnoty / 285
 - Jak definovat střet hodnot / 286
 - Proč při střetu hodnot já-sdílení málokdy funguje / 288
 - Proč při střetu hodnot Metoda III jen málokdy funguje / 290
 - Proč je při střetu hodnot Metoda I neúčinná / 291

Proč je při střetu hodnot Metoda II neúčinná / 292

Jak se vyrovnat se střetem hodnot / 293

11. Jak změnit školu, aby byla pro učení lepším místem / 307

Znaky školy, které učitelům působí potíže / 308

Co mohou učitelé udělat, aby zlepšili efektivitu školy / 310

„Mohu použít dovednosti určené ke konfrontaci
na svého nadřízeného?“ / 313

Jak zefektivnit účast na skupinových jednáních / 316

Jak být dobrým konzultantem (poradcem) / 319

Staňte se advokátem svých žáků / 322

Poznámky k jednotlivým kapitolám / 324